

Verijäärä

Blodröd blombock
Nivellia sanguinosa

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Verijäärä on keskikokoinen (11–13 mm) ja yleisväriltään punainen kukkajäärä. Sen pitkät tuntosarvet ovat noin ruumiin pituiset. Pää, etuselkä, tuntosarvet ja raajat ovat kokonaan mustat, ja peitinsiivet ovat väriltään verenpunaiset. Laji on erotettavissa muista punaisista kukkajääristä karvattoman etuselän ja pidemmiltä näyttävien kärjistään pyöristyneiden peitinsiipien perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Verijäärän elintavat tunnetaan hyvin puutteellisesti. Se elää lahoavilla lehtipuilla, varsinkin lepillä mutta myös monilla muilla puulajeilla. Toukat elävät lahoavissa oksissa ja ohuissa rungoissa, aluksi kuoren alla ja myöhemmin puun sisällä, minne toukat myös koteloituvat. Aikuiset verijäärät käyvät kukilla ja niitä tavataan kesäkuussa ja heinäkuun alussa varsinkin pihlajan kukilta ja sarjakukkaisilta. Erittäin harvinaista verijäärää on viime vuosina tavattu vain Muuramessa, Joutsenossa ja Kiteellä.

Nykytila ja uhkatekijät

Verijäärä on taantunut ilmeisesti metsien rakennemuutosten seurauksena. Se on hyötynyt aikanaan kaskikulttuurin aikaansaamista lepikoista ja lehtipuuvaltaisista metsistä. Sen levinneisyysalue on ulottunut laajalle alueelle Keski- ja Itä-Suomessa, mutta vanhojakin havaintoja on niukasti. Ainoat nykyiset havaintopaikat eivät ole suojeltuja.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan verijäärän kannalta on tärkeää säästää sen elinympäristössä mahdollisimman paljon eläviä ja kuolleita lehtipuita ja pyrkiä lisäämään lehtilahopuun määrää. Havupuita voidaan poistaa, mielellään kuitenkin varovaisesti koska verijäärä tarkempia elinympäristövaatimuksia ei vielä tunneta.

Lähteet

Heliövaara, K., Mannerkoski, I. & Siitonen, J. 2004. Suomen sarvijäärät. Tremex press Oy, Helsinki. 374 s.

Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö, Helsinki. 466 s.